

הארון איננו ג'נטלמן

מוסרית, אבל זה לא צריך לפגוע באינטרסים ממשיים שלנו, כמו כסף.

העיתונאי דניאל סייגור היה קיצוני יותר. איננו יכולים לפגור אחרי שאר מדינות המערב, אמר. זה זיוק לתרמית שלנו בעולם. ארצות הברית אינה צריכה להיראות כבעלת-ברית של הנאצים. אפשר להצטרף לעיצומים גם מבלי לפגוע באינטרסים שלנו. מדוע שלא נהיה צבועים כמו כולם?

ברוך דומה דיבר גם איש הסטייטס-דיפרטמנט, מיסטר רייזוויך קימחי, מי שהיה עוזר מזכיר-המדינה. פרוידנט הרצוג השמיע דברים נחרצים מאוד נגד תורת-הגזע הנאצית, הוכיח. אנחנו יכולים לעשות הרבה דברים סימליים נגד הגזענות הנאצית. לא צריך לפגוע במכירת נשק אמריקאי לוורמאכט. סיכס המנחה: אני שמח שעוררנו ויכוח ציבורי על נושא חשוב זה, ואני משוכנע שוויכוח זה עורר ימשך בשנים הקרובות.

חסד נעורים

שמעתי שמירה אברך יוצאת לגימלאות. איך שהזמן עובר! מעולם לא הייתי מעריך של המדור שלה, ועוד פחות של הקשרים הפוליטיים שלה. קשה לי מאד-מאד לשכוח את דיכוי התנופה שכתבה לרביהטבחים של ארגנטינה, שהזמינו אותה כדי להראות לה את המיטטר הליברלי שלהם, בתקופה שבה עונו ונרצחו ונעלמו שם אלפים רבים.

אבל אני זוכר למירה חסד נעורים, תרתי-משמע. היכרתי אותה ב-1946. חירותי או במרץ אחרי צעירה בשם פלו וילנסקי, כתו של אחד מפעילי המחלוקה המדינית של הסוכנות. פלו — שמה האמיתי היתה פלורנס — היתה בחורה מושכת מאוד, אבל חיוורתי לא הוכתרו בהצלחה מסחררת, והיא נעלמה מתוך חיי.

באותם הימים עמדתי להוציא לאור את כתביהעץ במאבק, שעורר עם הופעתו רעש רב כיישוב. חיפשתי כישרונות כדי לשתפם בכתביעץ זה.

בביתה של פלו פגשתי ידידה שלה, אחת מירה הרצברג. היא אמרה שהיא יודעת לציייר, ושי שאיפתה בחיים היא להיות ציייר רתאופנה. הצעתי לה לציייר כמה קריקטורות בשביל במאי בק.

וכך היה. הנה ציור שהופיע בגליון הראשון של במאבק, במאי 1946, בחתימת מירה לבני (הרצברג). לא הסכמתי שיופיעו בעיתון שלי אנשים בעלי שם לא-עברי.

מתחת לציור היתה הכותרת: "האם גם ווהי ארצישראלית? לא, היא תליאכית!"

מירה הרצברג הפכה, לימים מירה אברך.

הי דרומה!

ישבנו ושוחחנו על מה שקרה באחרונה בחברון, שם, במיכללה האיסלאמית, נחלו המקורפים האיסלאמיים ניצחון מוחץ על הסיעה המאוחדת של אש"ף.

(נמאס לי להשתמש במילה הלועזית פונדאמנטליסטים. היא ארוכה, מגושמת ובלתי-ימונת. הנה הצעתי הסופית לתירגום עברי: מקורנים. כלומר: מי שמבקשים לחזור אל המקורות, אל היסוד.)

המקורנים המוסלמיים חזקים בחברון ובעזה יותר מאשר ברמאללה ובשכם, שלא לדבר על ירושלים המיוזרחית ונצרת. מדוע?

בעל-ישיחי הערבי אמר לי ששתי הערים האלה היו תמיד מסורות, תיבות שמרניות ורתיות, יותר מאשר הערים הערביות האחרות בארץ.

גילגלתי אותו מדוע, והוא לא ידע את התשובה. שאלתי על כך שיחה, וגילגלתי פרט מעניין: בארצות רבות הדרום הוא שמרני, מפגר ורדתי יותר מאשר הצפון.

למשל: איטליה. סיציליה מול מילאנו, וגם ספרד. סווייליה וקורדובה מול ברצלונה ובילבאו, וגם בצרפת. הפרובאנס מול פאריס ולייל, וגרמניה. באוואריה מול פרוסיה.

אין צורך להצביע על ארצות-הברית. מדינות-הדרום מול הצפון התעשייתית. מילחמת-האזרחים הגדולה היתה נטושה בין צפון ודרום, שהיו גם שתי השקפות-עולם.

אפשר גם שתי השקפות-עולם. למשל, האי כריתים מול סאלוניקי. וכוח המצב גם בתורכיה. וגם — ממש על גבולנו — הדרום השיעי של לבנון מול ביירות וג'ונייה.

מה הסיבה? אולי האקלים? האם הדרום, שהוא חם יותר, מדרבן פחות מאמץ ולהתקדמות מאשר האקלים הקריר יותר של הצפון?

זה יכול להיות נכון בארצנו, וגם באיטליה, בצרפת ובארצות-הברית. אך לא בגרמניה. אין שם הבדל ניכר באקלים בין מינכן והאמבורג.

לפי הגיון זה, היה המצב צריך להיות הפוך בארצות שבהציי הכדור הדרומי, ואכן, זה נכון לגבי בראזיל. הערים המרכזיות סאו-פאולו וריו הן בדרום המדינה, והצפון נחשל ומפגר. אולי נכון שקייפטאון מתקדמת יותר מאשר ג'והאנסבורג בארץ האפאריטה הייד. אבל זה אינו נכון בארגנטינה. כשם שאין זה נכון בכריסטינה או מה הפיתרון? סתם מיקריות? מי שיכול להאיר את עיניי, תבוא עליי הברכה.

החיים כאן, הם ואבות-אבותיהם לפניהם? כנכסת — בניגוד לבונרסטאג — יושב נאצי מוצהר, וגם תריסר לאומנים קיצוניים השמים את פראנץ-יוזף שטראוס בכיס הקטן.

תוצאות הבחירות בגרמניה מרכרות בשפה ברורה. הבוחרים הנחילו תבוסה ניצחת לכל הגורמים הלאומניים. את הניצחון הגדול ביותר הנחילו למפלגה האנטי-נאצית הקיצונית ביותר — הירוקים. ניצחון דומה הנחילו לליברלים, שסיסמתם העיקרית היתה שלא להניח לשטראוס הלאומני (אגב, ירדו האישי של שימעון פרס מזה 30 שנה) להגיע לממשלה.

אורי אבנרי

יחסי אישי

יש רמיון מסויים בין המערכות הפוליטיות בגרמניה ובישראל. פה ושם יש שני גושים גדולים — הנוצרים-הליכוד והסוציאלי-רמקוטיס-המערך. כדי להבחין בהבדלים שבין שני הגושים רדושה וזכוכית מגדלת. שניהם חסרי דרך וחזון, שניהם משעממים עד מוות, שניהם מושחתים. שניהם נמאסו, ועל כן מנסים הבוחרים להגדיל את כוחן של הסיעות הקטנות בשוליים. בגרמניה ירד הליכוד, המערך שמר בקושי על כוחו, ושתי המיפלגות הקטנות — הירוקים והליברלים — עלו. בארץ מצד שני, בגרמניה ירדעים שזה לא ישנה כלום, וכך גם בארץ. בגרמניה אין מיפלגה הרומה לתחיה, וזה טוב. בארץ אין מיפלגה הרומה לירוקים, וזה חבל.

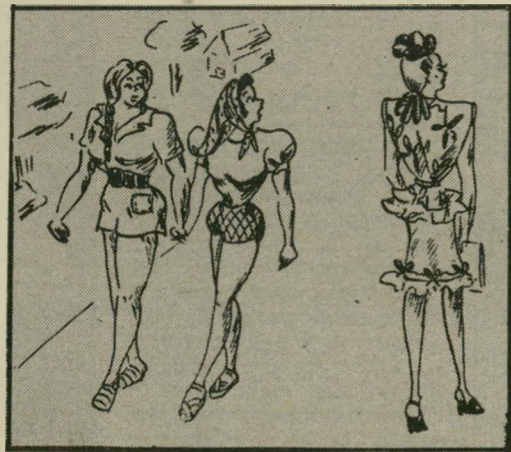
לב חצוי לגמרי

ובאותו נושא:

הנה הקלטה של רבישיח שנערך בסוף 1938, אחרי ליל-הברחה, בתחנת-רדיו אמריקאית. המנחה היה השרון הירוע, מיסטר ג'ו רונן, והנושא היה: האם להטיל סנקציות על גרמניה הנאצית?

ראשון השיב על השאלה האמכסאדור לנקין, ששירת קודם לכן בברלין. "גרמניה היא מדינה כמו כל מדינה אחרת", אמר, "אין שום צורך לקלקל את היחסים עם מדינה שאינה יש לנו קשרים נורמאליים. מובן שכולנו נגד הגזענות, אבל זאת לא סיבה לשנות את יחסנו לגרמניה."

הדובר השני היה הקונגרסמן דיניץ. "אין צורך לציין שאנחנו נגד גזענות", קבע בצורה נחרצת. "איש מאיתנו לא יצדיק את מה שעושים יהודים במחנה-הריכוז רכאו. אבל לארצנו יש בעיות, אנחנו נתונים במשבר כלכלי וצרכים לראו קודם כל לאינטרסים שלנו. איננו יכולים להרשות לעצמנו פגיעה במיסחר שלנו, אבל אנחנו צריכים להצביע על הדברים הבולטים, בגמרי ביקורי שרים אצל הארון היטלר, הופעת הקוזת-החול אמרי קאיות בגרמניה, וכו'. הלב שלי חצוי. מובן שיש כאן בעיה

הציור של מירה הרצברג (1946)

דבר אחד בטוח: שימעון פרס איננו ג'נטלמן. הדו-מחבר לג'נטלמן אמיתי? אפשר למצוא אותו בסיפורו של סומרסט מורג, אדון יודע-כל.

להוכיח: באניה יש נוטע בלתי-נסבל, יהודי לבנוני, היודע את הכל והמתערב בכל שיחה. מגעילן אמיתי. היפך מג'נטלמן. השיחה מתגלגלת לאבניחון. היהודי מתפאר שהוא מומחה. לאחת הגברות שליר השולחן יש אבניחון נהדרות. הבעל אומר שהן מוזיזיפות. אשתו קנתה אותן בכמה גרושים. היהודי הלבנטיי נז, היודע את הכל, אומר שהן דווקא אמיתיות ושוות הוידע-תקן.

הבעל הבריטי חש שהנה הגיעה ההזדמנות להוכיח סוף-סוף ל" איש הבלתי-נסבל שהוא בור, ומתערב איתו על סכום-כסף.

היהודי שולף את הזכוכית-המגדלת שלו, נוטל לידיו את אבניחון, ואז הוא שם לב שהג' ברת החווירה כסיד. מבלי להניד עפעף הוא אומר: טעיתי, סר. אבניחון כאמת מוזיזיפות. הוא שילם את סכום-ההתערבות.

עכשיו מצא שימעון פרס את עצמו במצב דומה, אם כי בניסבות הפוכות. הגברת איזבל כאלס נתנה לבעלה שיעון במתנה, ואמרה לו שהוא עשוי מזהב ושווה 1200 דולר. רודר כאלס נתן את השיעון לראשי-הממשלה. זה הסתבך השבוע וביקש להצטרף.

ההתהיחה, אמר פרס. זה בכלל לא שיעון-זהב, זהו בסך הכל שיעון עלוב, השווה לכל היותר 400 ש"ח (שקלים חדשים. לא דולרים!).

אך תסתכל עכשיו איזבל כאלס בעיני בעלה? IT'S NOT BEING DONE מיסטר פרס!

פרס

יודי אישי

שימעון פרס אומר שכל אחד קיבל אי-פעם שיעון במתנה. מצטער, אני לא. אף אחד לא נתן לי שיעון. אף-אחד לא נתן לי שופ-דבר.

נגדו לי שכבר גיליתי פעם את הסוד. יש לי אויב נסתר, מנוול אמיתי, שהפיק את השמועה הזדונית שאיי-אפשר לשחד אותי. מאז אין איש מציע לי שום מתנות.

רגע! לפני שמישהו ידליף את זה — יש לי וידוי. פעם פגשתי את השר גידוען פת במסיבה, והתחלנו לדבר על מיקטרות. עישונתי באותה שעה מיקטרות וזה, מצופה בעור. פת שאק אותי. מדוע איני משעשן בחול-לבן, עניתי בכנות שכלל לא ידעתי שמיצוריים מיקטרות בארץ.

כעבור כמה ימים קיבלתי חבילה קטנה, ובה מיקטרת חדשה, תוצרת-הארץ. זאת היתה מתנה מידי השר פת. אינני יודע מה מחירה של המיקטרת. אני מקווה שזה פחות מ-1200 דולר, וגם 400 שקל. היא גם אינה מצופה בזהב. נחיי!

השלג אשם!

אחרי כל מערכת-בחירות בישראל מתקיים טקס קבוע. עורכי-סיקרידע-הקהל עומדים בתור כדי להסביר מדוע כל הסקרים טעו. תמיד יש אלף ואחת סיבות טובות.

(ידידי המנוח נתן ילין-מור, מראשי לה"י, סיפר לי פעם שסבו החכם היה אומר: "הלוואי ואלוהים יזמן לי כל-כך הרבה פיתויים כפי שיש לי תירוצים כדי להיענות להם!" על אותו המישקל אפשר לומר: הלוואי ויהיו לנו כל-כך הרבה מערכות-בחירות כפי שיש לסוקרים תירוצים כדי להסביר מדוע טעו.)

יש לי ידידה גרמניה, שהצטבת בכל פעם ואומרת: הסקרים אצלכם מצחיקים. אבל אצלנו, בגרמניה, זהו מדע אמיתי. הסקרים שלנו מדויקים להפליא!

הנה, יש הסקרים בגרמניה טעו. עורכי-הסקרים עומדים בתור להסביר, כל הרבה סיבות. השלג אשם. הקונים אשמים. פראנץ-יוזף שטראוס אשם. בקיצור: הבוחרים אשמים. הכל אשמים, חוץ מאשר עורכי-הסקרים. הם מדעיים לגמרי. הם אינם יכולים לטעות.

ברומי העתיקה ניבאו את תוצאות הבחירות על פי הקרביים של עופות. במשך הזמן שיקללו את השיטות, וחווים את התוצאות על פי מישקע של קפה, או על-ייתה, או מצב הכוכבים, או סיקרידע-הקהל.

מבין כל השיטות האלה, נרמה לי שהשיטה הרומית היתה המדעית ביותר.

אין כהנא בגרמניה

איך עושים בטלוויזיה כתבה על גרמניה? פשוט מאוד: מראים קטע של הטלוויזיה הגרמנית על כינוס ניאורנאצי כלשהו. מערבבים את זה בקיטעייומן נאציים ישנים, מראים קבר יהודי מחולל, מראיינים שני אזרחים נרחוב — הופו, כתבה מרתקת על תחיית הנאציזם. אחר-כך מוסיפים, כלאחר-יד, שהבוחרים הגרמניים הצביעו הפעם נגד הלאומנות.

זה קל וזה בלתי-רציני. יש בזה גם די הרבה חוצפה. איך מתלוננת הטלוויזיה הישראלית על כך ש-0.8% של הבוחרים הגרמנים הצביעו בעד ניאורנאצי, התובעים לגרש את הורים מגרמניה, כאשר בישראל הצביעו 1.3% מן הבוחרים בעד מיפלגה נאצית מובהקת, התובעת לגרש מן הארץ שני מיליון תושבים